

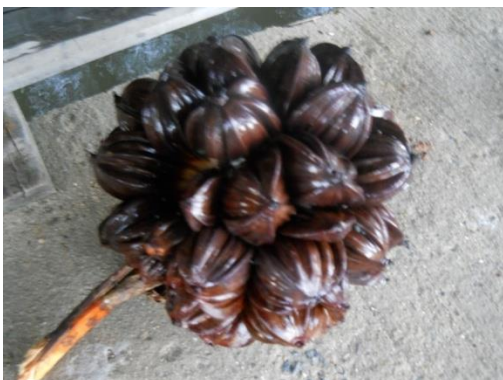
การผลิตผ้ามัดย้อม สีจากลูกจาก

ลูกจากที่นำมาผลิตเป็นน้ำย้อมผ้า นั้น ลูกจากแต่ละโหม่งจะให้สีที่ไม่เหมือนกัน บางโหม่งอาจให้สีน้ำตาลอ่อน บางโหม่งให้สีน้ำตาลเข้ม บางโหม่งน้ำตาลอมแดง บางโหม่งน้ำตาลอมเหลือง ขึ้นอยู่กับลักษณะของลูกจาก จากแก่ จะให้สีน้ำตาลอมเหลือง จากอ่อนให้สีน้ำตาลอมแดง ทั้งนี้ สีที่ได้จากลูกจากทั้งลูกจากแก่ และลูกจากอ่อนจะได้ในลักษณะโทนสี ปัจจัยการเกิดสีเป็นไปตามธรรมชาติ ได้แก่ ความสมบูรณ์ของโหม่งจาก ลักษณะน้ำที่ต้นจากเจริญเติบโต

ลักษณะลูกจากแก่ที่มีน้ำอย่างมาก เป็นลูกจากที่สมบูรณ์ น้ำอย่างมาก

ลูกจากแก่ ลักษณะลูกจากที่แก่จะสีเข้มเป็นเงา

ลักษณะของลูกจากอ่อน ไม่มีเนื้อ มีน้ำขังใน

จากแก่

จากแก่

มีเนื้อขังในไม่แข็งมาก ลักษณะเนื้อใส นุ่ม
รสชาติหวาน กินได้

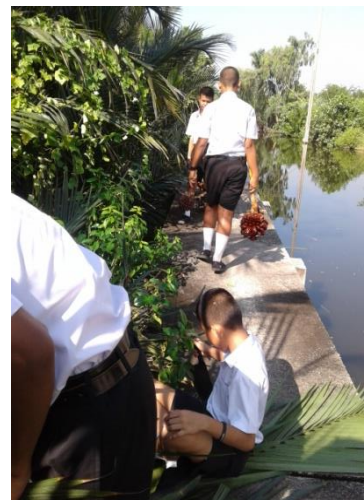

จากแก่มาก

มีเนื้อขังในแข็ง ลักษณะเนื้อขุ่น กินไม่ได้

ขั้นตอนการผลิตน้ำย้อมสีจากลูกจาก

1. ตัดลูกจาก จากริมคลอง ในชุมชน มีลูกจากอยู่ทั่วไป

2.นำลูกจากออกจากไหมง อาจใช้วิธีจัด แะ เคาะ ทุบ คัดแยกลูกจากอ่อนและลูกจากแก่

เมื่อนำลูกจากมาผ่าออกจะมีแต่น้ำไม่มีเนื้อ

ลักษณะของลูกจากอ่อนเมื่อนำมาสกัดจะได้สีน้ำตาลอ่อน
เวลานำมาสกัดสีจะทำได้ง่าย จะได้น้ำสีมากกว่าลูกที่มีเนื้อจะได้สีน้ำตาลอ่อน

ลูกจากที่แก่แล้วจะมีสีเข้มและเมื่อผ่าออกจะมีเนื้อข้างใน สามารถนำเนื้อลูกจากมารับประทานได้
ลูกจากที่ไม่มีเนื้อนำมาสกัดสีจะได้สีน้ำตาลเข้ม จะได้น้ำจากสีลูกจากไม่มาก

ลูกจากที่แก่และไม่มีเนื้อข้างใน สามารถนำมาสกัดน้ำ
จะได้น้ำสีลูกจากมากและจะได้สีน้ำตาลเข้ม

3. นำลูกจากที่ผ่าเอาเนื้อออกไปแล้วนำมาทุบด้วยค้อน เพื่อให้เปลือกแตก

ลักษณะลูกจากที่ทุบด้วยค้อน

4. นำลูกจากที่ไม่มีเนื้อ (จากอ่อน) มาทำให้ชื้นเนื่องจากผิวของลูกจากไม่เหนียวมาก ลูกจากที่ไม่มีเนื้อเมื่อนำมาตำจะมีลักษณะละเอียดกว่า ลูกจากที่มีเนื้อ

5. เมื่อทุบหรือตำลูกจากแล้ว นำมาเทใส่หม้อ

เทน้ำใส่ปริมาณ ลูกจาก 4 กิโลกรัม
/ น้ำ 8 ลิตร

6. ยกขึ้นตั้งไฟใช้ไฟแรง

7. น้ำเดือดสักพัก คนลูกจาก ตั้งไฟต่อไปอีก15 นาที

8. เมื่อครบเวลาตามที่กำหนด ปิดไฟ แล้วตักลูกจากขึ้น จะเหลือแต่น้ำจาก

9. ตักน้ำจากใส่ผ้ากรองเอากากลูกจากออก

10. จากนั้นยกน้ำจากตั้งไฟ ใช้ไฟปานกลาง

สีของน้ำจากที่ได้จากการต้ม 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 จากการต้มจากอ่อน ครั้งที่ 2 จากการต้มจากแก่

ครั้งที่ 1 จากการต้มจากอ่อน

ครั้งที่ 2 จากการต้มจากแก่

การเตรียมผ้าสำหรับย้อม

ผ้าที่มัด เพื่อนำมาย้อม เป็นผ้าลินิน ยาว ๒ เมตร

(การย้อมผ้า จะต้องใช้ผ้าที่เป็นเส้นใยธรรมชาติ)

ผ้ามัดย้อมลายฝ่าหม้อ

ใช้ฝ่าหม้อทาบบนผ้า กระยะให้ได้สองฝ่าหม้อตามความกว้างของผ้า กระยะตามความสวยงาม
ใช้เข็มร้อยด้ายคู่ เดินเส้นขึ้น-ลง รอบวงกลมฝ่าหม้อ

รูดด้ายที่เดินเส้น มัดให้แน่น

มัดปิ่นเปละๆ จนถึงยอด

ผ้ามัตย้อมลายเส้นพับทบผ้า

พับทบผ้า เป็น ๑ เมตร พับทบเป็นรูปสามเหลี่ยม ตีเส้นตรงขนานกับฐานผ้า
กระยะตามความต้องการ ใช้เข็มร้อยด้ายคู่ เดินเส้นขึ้น-ลง ทุกเส้น

รูดด้ายที่เดินเส้น มัดให้แน่น

การเตรียมผ้าสองลายเสร็จเรียบร้อยแล้ว

หมายเหตุ การเตรียมผ้า ควรเตรียมก่อนการทำน้ำจากลูกจาก

การย้อมผ้า

11. ใส่เกลือลงในน้ำต้มลูกจากพอประมาณ (การใส่เกลือลงไปนั้นจะช่วยให้สีติดผ้าได้ดียิ่งขึ้น)
ต้มไปจนเหลือน้ำ 1 ลิตร (นั่นคือสีที่ได้จากลูกจากและนำไปใช้ย้อมผ้าได้)

นำผ้าที่มัดเตรียมไว้ ลงย้อมในน้ำย้อม

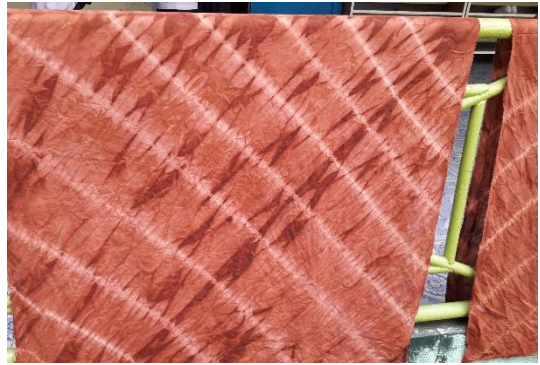
กดผ้าให้จมน้ำย้อม แช่ทิ้งไว้ 1 คืน

นำขึ้นตากแดดให้แห้ง

แกะเชือก หรือ ยางที่มัดไว้ ออก แล้วนำไปซัก

ตากแดดให้แห้ง

ผ้าสำเร็จ จากการมัดย้อมสีจากลูกจาก

ตัวอย่าง ผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดย้อม

รายงานการคิดต้นทุน กำไร และราคาจำหน่าย

ต้นทุนครั้งแรก

อุปกรณ์	จำนวน/หน่วย	ราคา	หมายเหตุ
-เตาแก๊ส 1 ชุด	1	3,500	
-หม้อต้ม	1	2,800	
-ครกหิน	2	1,200	
-ค้อนปอนด์	2	1,200	
-กระชอน	1	280	
-มีดโต้	2	200	

ต้นทุนการผลิตน้ำย้อมผ้าสีจากลูกจาก สำหรับย้อมผ้า จำนวน 2 เมตร

วัสดุ/อุปกรณ์	จำนวน/หน่วย	ราคา	หมายเหตุ
- ลูกจาก	2 โหม่ง	-	- ลูกจากเก็บจาก บริเวณใกล้โรงเรียน บ้านนักเรียน บริเวณชุมชน -กรณีใช้ปริมาณมาก อาจขอซื้อจากชาวบ้าน ราคาโหม่งละ 8 บาท
- เกลือเม็ด	.5 กิโลกรัม	3	
- แก๊ส	-	30	
น้ำย้อมผ้า สีจากลูกจาก 2 ลิตร		33	
เฉลี่ยลิตรละ		16.50	

ค่าแรงงาน(นักเรียน) ชั่วโมงละ 30 บาท จำนวน 3 คน

ต้นทุนการผลิตผ้าย้อมสีจากลูกจาก จำนวน 2 เมตร

วัสดุ/อุปกรณ์	จำนวน/หน่วย	ราคา	หมายเหตุ
-น้ำย้อมผ้า สีจากลูกจาก	2 ลิตร	33	
-ผ้าลินิน	2 เมตร	200	
-ค่าแรงงาน(นักเรียน)	3 คน	90	
รวม		323	
เฉลี่ยต้นทุนผ้ามัดย้อม เมตรละ		161.50	

- ราคาขายผ้าย้อมสีจากลูกจาก ราคาเมตรละ 250 บาท

- กำไร เมตรละ $250 - 161.50 = 88.50$ บาท

